

Brandveiligheid in wooncomplexen

2015

Tips om bij te dragen aan een betere brandveiligheid

Brandveiligheid in wooncomplexen

Mensen met een beperking en ouderen lopen helaas een groter risico bij brand. Wat kunt u als huurdersorganisatie, bewonerscommissie of cliëntenorganisatie doen om bij te dragen aan betere brandveiligheid?

Het is belangrijk dat er extra aandacht komt voor brandveiligheid op plekken waar senioren en mensen met een beperking wonen. In zorginstellingen gelden strenge eisen voor brandveiligheid. In complexen waar ouderen en gehandicapten zelfstandig wonen is dat niet zo. Maar niet iedereen die zelfstandig woont is ook zelfredzaam bij brand. Mensen met een fysieke beperking hebben bijvoorbeeld meer tijd nodig om te kunnen vluchten. Slechthorenden kunnen niet per telefoon de hulpdiensten alarmeren of zelf gealarmeerd worden. Voor ouderen en mensen met een beperking is het daarom extra belangrijk om maatregelen te treffen om brandveilig te wonen.

Wat is brandveiligheid?

Brandveiligheid houdt in:

1. Het risico op uitbreken van brand is zo klein mogelijk;
Als er toch brand uitbreekt zijn de gevolgen zo klein mogelijk
2. Betrokkenen (bewoners, eigenaar, brandweer) ervaren dat de risico's zo klein mogelijk zijn.

Een wooncomplex is dus brandveilig als er goede maatregelen genomen zijn om brand te voorkomen en de gevolgen van brand te beperken. Daarbij moeten ook de bewoners van oordeel zijn dat de risico's beperkt zijn.

Wie is waarvoor verantwoordelijk?

Bewoners

Wie zelfstandig woont is in principe zelf verantwoordelijk voor de eigen veiligheid. Bewoners moet op basis van de eigen beperkingen en woonsituatie zo nodig zelf maatregelen treffen.

Verhuurder

De verhuurder hoort er voor te zorgen dat de woning bouwkundig en installatietechnisch voldoet aan de eisen van het Bouwbesluit. De verhuurder zorgt dus voor een brandveilige woning.

Zorgaanbieder

Als het om een complex gaat waar zowel woonruimte als zorg wordt geleverd speelt ook de zorgorganisatie een rol. De zorgaanbieder moet de veiligheidsrisico's inschatten op basis van de zorgsituatie van de mensen die in een complex (gaan) wonen. Zo nodig maakt de zorgaanbieder extra afspraken met de verhuurder, bijvoorbeeld over het beheer en onderhoud van een brandveiligheidsinstallatie.

Gemeente

De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht op brandveiligheid.

Wat kunt u doen?

Als huurdersorganisatie, bewonerscommissie, ouderen- of gehandicaptenorganisatie kunt u op verschillende manieren bijdragen aan betere brandveiligheid.

Bewustwording

- U kunt een themabijeenkomst organiseren, waar een medewerker van de brandweer of brandpreventiespecialist voorlichting geeft.
- U kunt brandveiligheidstips verspreiden onder bewoners.
- Deze activiteiten kunt u natuurlijk ook samen met de verhuurder opzetten.

Overleg

- Als huurdersorganisatie kunt u de verhuurder adviseren over het brandveiligheidsbeleid bij nieuwbouw en bestaande bouw. De Wet overleg huurders verhuurder (Wohv) geeft huurdersorganisaties hierover informatie-, overleg- en adviesrecht. U kunt het onderwerp zelf agenderen voor het overleg met de verhuurder
- Als bewonerscommissie kunt u de verhuurder adviseren over specifieke maatregelen in een complex. De Wet overleg huurders verhuurder (Wohv) geeft u hierover informatie-, overleg- en adviesrecht. U kunt het onderwerp zelf agenderen voor het overleg met de verhuurder.
- Als huurdersorganisatie of bewonerscommissie kunt u bij de verhuurder aandringen op goede voorlichting over brandveiligheid aan bewoners.
- Als gehandicapten- of ouderenorganisatie kunt u contact opnemen met de huurdersorganisatie of bewonerscommissies om samen te kijken naar verbetering die noodzakelijk of wenselijk zijn. U kunt een signalerende rol vervullen door vanuit uw achterban knelpunten te verzamelen.
- Als gehandicapten- of ouderenorganisatie kunt u de gemeente (via uw Wmo-raad of participatieraad) wijzen op het belang van brandveiligheid in wooncomplexen. U kunt de gemeente dus ook attenderen op onveilige situaties en verzoeken om de controles bij seniorencomplexen en zorgwoningen te intensiveren.
- Als cliëntenraad kunt u via uw landelijke organisatie (LOC) ondersteuning krijgen bij het in kaart brengen van de veiligheidsrisico's. U kunt daarbij gebruik maken van de signaleringslijst brandveiligheid (zie downloads).

Woningcheck

Bij mensen met beperkingen kunnen extra maatregelen nodig zijn om brandveilig te kunnen wonen. Om de risico's goed in kaart te brengen is het verstandig om een deskundige te betrekken. Vaak is het mogelijk dat de brandweer een 'woningcheck' uitvoert. De brandweer kan vervolgens suggesties geven voor concrete maatregelen om de brandveiligheid te verbeteren. Die kunnen gaan over individuele appartementen of over het gehele wooncomplex.

Aandachtspunten

Iedere situatie is anders. Er bestaan geen brandveiligheidsregels die in ieder wooncomplex op dezelfde manier van toepassing zijn. Enkele algemene aandachtspunten:

- Zorg voor rookmelders. Liefst in iedere kamer en onderling gekoppeld. Daarmee gaan alle rookmelders piepen wanneer er één rookmelder in alarm gaat.
- Bekijk de mogelijkheid voor een brandmeldinstallatie (bij bewoners met ernstige beperkingen of dementie). Bij 24-uurszorg is een brandmeldinstallatie verplicht. Een brandmeldinstallatie thuis kan meestal niet direct worden aangesloten op de alarmcentrale van de brandweer. Daar moet een particuliere alarmcentrale tussen zitten om onnodig uitrukken van de brandweer te voorkomen.
- Breng vluchtroutes duidelijk in beeld en zorg dat deze vrij van obstakels zijn.
- Zorg voor goede toegankelijkheid van wooncomplexen en woningen. Toegankelijkheid is ook 'uitgankelijkheid' en maakt vluchten makkelijker.
- Zorg dat de huisnummers goed zichtbaar zijn, zodat de hulpdiensten niet onnodig lang hoeven zoeken.
- Tref maatregelen die extra tijd geven om te vluchten en die rookverspreiding beperken, zoals brand- en rookwerende deuren.
- Zorg voor extra alarmeringswijzen bij slechthorenden.
- Organiseer snel inzetbare redding op korte afstand (buurt). Dit kan bijvoorbeeld met een geschakelde rookmelder, waarbij het alarm ook bij de burens afgaat. Realiseer je daarbij dat je van burens niet kunt verwachten dat ze altijd aanwezig zijn. En dat het alleen in een pril stadium van woningbrand verantwoord is om zonder beschermingsmiddelen een woning binnen te gaan.
- Organiseer regelmatig brandoefeningen of laat deze organiseren.

Het informatieblad 'Brandveiligheid in wooncomplexen' is een uitgave van Ieder(in), Patiëntenfederatie Nederland en MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid en de Nederlandse Woonbond. Het informatieblad is een aanvulling op de handreiking 'Opkomen voor woonbelangen van mensen met een beperking'.

Het informatieblad is gemaakt voor lokale belangenbehartigers (zoals medewerkers van lokale platforms, leden van adviesraden, etc.) en is onderdeel van een reeks uitgaven 'Goed wonen voor iedereen'. Deze uitgaven zijn te vinden op www.goedwonenvooriedereen.nl (ga naar Rapporten en brochures).